

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Emigrările.

Sibiu, 19 Decembrie n.

În ultimile ședințe ale dietei magiare a fost discutat și votat un proiect de lege despre „regularea emigrărilor”, adus în scopul bine priceput de a reduce la minimum posibil numărul emigranților, care în anii din urmă crescuse în mod îngrijitoriu.

Negreșit, că imputinarea brațelor muncitoare însemnează o pierdere pentru statul care se vede lipsit de ele, prin urmare interese de stat au cerut și la noi crearea unei legi în privința acesta, pentru-ca să se știe, cine și sub cari condițiuni are dreptul de a părăsi glia de care l' l'egă, dacă nu alta, cel puțin oșele părinților și ale strămoșilor îngropate sub ea?

Discuția purtată în dietă asupra legii acesteia a fost foarte obiectivă și calmă, semnul că din toate părțile s'a simțit necesitatea de a fi legea creată. Că legea va corespunde însă așteptărilor legate de ea, e altă întrebare, la care numai după ani de zile va pute fi dat răspunsul, când se va cunoște bine efectul executării ei.

Ce ne mulțamește este faptul, că din mai multe părți s'a accentuat în dietă, că pentru delăturarea acestui morb social nu ajunge numai medicina prescrisă în noua lege, ci trebuie căutat *isvorul rēului*, pentru-ca rēul din rădăcină să pōtă fi stīrpit. Și aici vedem noi o satisfacțiune ce ni-se dă tuturor acelor, cari de lungi ani de zile accentuăm, la toate ocaziunile, că pentru delăturarea relelor fie de ori-ce natură, prima condiție este cunoșterea lor în mod amănunțit, este, cum s'ar zice, diagnosticarea lor.

Au făcut mulți oratori în dieta țerii și diagnosa emigrărilor, constatând unii că ea e urmare firăscă a miseriei cu care au să lupte mai ales clasele de jos ale populațiunii din patria acesta, ear' alții că pe lângă acesta mai contribuie mult și tratarea cea de multe-ori neomenescă pe care o îndură omenii de rēnd de la organele publice.

Vor fi avēnd dreptate și unii și alții. Mai ales însă cei din urmă. Pentru-că fapt e, că nu pretutindenea și nu totdeuna funcționarii publici comuncă cu poporul de rēnd așa cum ar trebui să comunice, și cum *datorință* ar avē se comunice. Poporul de rēnd e neștiutoriu de carte și de legi; și de aceea interesele sale alții trebuie să le apere și alții trebuie să-i arete calea care-l duce, nu la fericire, dar' cel puțin la mulțamire.

Când însă în loc de vorbe bune și povēșuitoare spre bine nu aude alta de cât vorbe de ocară, că vine prea de vreme, ori că vine prea târziu, că nu vine cu doveșile ce i-s'au cerut într'o scrisōre pe care el n'a înțeles-o, pentru-că nu era scrisă în limba lui, și pe motive de acestea, cu provocare la legea și la paragraful cutare perde cauza cea mai drēptă, care după a lui pricepere nu putea să fie perdată: omul de rēnd pōte ore să câștige atragere și alipire cătră statul din care face parte, și nu ore funcționarul public, care astfel tratēză cu el, îi dă însuși toiașul în mână, ca răzimat de el

să părăsescă patria în care drept și dreptate nu există pe sēma lui??..

Iată deci justificată cererea noastră, a naționalităților nemagiare din această patrie comună, ca funcționari publici să fie numiți și trimiși prin ținuturile locuite de nemagiară numai omeni cari cunosc limba, obiceiurile, inclinațiunile și modul de gândire al poporului de rēnd cu care au să vină în coatingere, căci numai așa e posibilă comunicarea în mod mulțamitoriu și eficace a puterii de stat cu omul de rēnd, — pe când în cas contrariu, numai o mică nedreptate dacă i se face acestuia din urmă, i-se clatină credința în existența dreptății în țera acesta, și nu mai are de cât sentimente de neîncredere față de cei-ce dreptate ar trebui să i facă.

Nu pentru-că suntem contrari ai închipuitei „idei de stat” le cerem deci noi acestea; ci le cerem în interesul populațiunii de rēnd, și în interesul binepriceput al statului nostru voidnd prin aceasta să legăm poporul de jos de instituțiunile statului, înpreținindu l' cu ele.

Nu noi lucrăm deci în contra intereselor statului ungar, ci cei-ce nu vreau să ne înțelgă!

Din România.

Răspunsul Regelui la adresa camerei. Luni la orele 11 $\frac{1}{2}$ membrii biroului camerei române, împreună cu membrii comisiunii însărcinate a prezenta M. S. Regelui adresa camerei, au mers la Palat, precedați și urmați de câte un pluton de genarmi călări. La Palat au fost primiți cu ceremonialul obicinuit și introduși în sala tronului.

La orele 12 M. S. Regele însoțit de A. S. R. Principele moștenitor, s'a suit pe tron, avēnd la drēpta pe dnii ministri, ear' la stānga casa Sa militară, și a ascultat cuprinsul adresei, căreia i-a dat cetire dl president al adunării deputaților, N. Pherekyde.

M. S. Regele a binevoit a răspunde, rostindu Se astfel:

Domnule president, Domnilor deputați!
„Privirea ce aruncați pe un trecut așa de bogat în evenimente istorice, ca și sentimentele de dragoste și devotament ce Mi-le arătați din partea camerei în cuvinte așa de căldurōse, Mi sunt astăzi îndoite de scumpe, căci Mi-le roștiți tocmă la aniversarea memorabilelor lupte pentru neatārnare și în fața acestor steaguri, așezate acum împrejurul tronului, ca niște martori ai vitejiei armatei.

Gândul patriotic al reprezentațiunei naționale de a consfinți prin un monument neperitor amintirea acestor timpuri gloriōse, — drept einstea eroilor căduți pe câmpul de onōre, și pildă pentru urmașii nostri — umple sufletul Meu de o via și adāncă mulțamire.

După cum ostașul român și-a dovedit însușirile rēșboinice, acum 25 de ani la Plevna, la Rahova și la Smârdan, tot așa și cetățeanul în acești trei ani din urmă a arătat la rēndul seu virtușile sale civice, primind voinește grelele sarcini ce ni-le-au impus împrejurările.

Imbrățișând cu un patriotism vrednic de laudă opera de reculegere ce ați inaugurat, țera a dat dreptate acelor cari au avut încredere într'insa și nu s'au îndoite de jertfele ce le pōte primi când e vorba de a înlătura o primejdie, fie politică, fie economică.

Partea cea mai grea a acestei opere este astăzi desēvōșită, după cum dovedește

starea financelor noastre; nu vē mai rămāne acum de cât să arătați acelor cari se îndoesc încă de vitalitatea noastră, că — cu toate pedicile ce ne stau în cale, — statornicia nu ne va lipsi, și că nu ne vom abate de la hotărērea noastră până nu vom atinge scopul ce ni-l'am propus de a așeza viața noastră economică pe temelii sănētōse și neclintite.

Intru îndeplinirea acestui program de mântuire, sunt convins că veți da guvernului Meu un sprijin devotat și nemărginit, întregind astfel munca de Dumnezeu binecuvēntată ce ați început spre propășirea și întărirea scumpei noastre Romānii.

În numele Reginei, al familiei Mele și al Meu, vē mulțamesc din adāncul inimei pentru caldele urări ce Ni-adeceți din partea adunării deputaților”.

In chestia macedoneană.

În *Mesagerul Imperial* din Petersburg a apărut zilele trecute un comunicat care a provocat vie discuție în presa europeană.

Din cuprinsul acestui comunicat se vede, că fierberea e foarte mare în peninsula balcanică, și că nu se știe momentul în care focul pōte să izbucnescă, pentru a provoca mari turburări și mari încurcături.

Sunt ziare, cari tocmă comunicatul despre care e vorba l' consideră de început al turburărilor, și din publicarea lui deduce, că la primăvară Rusia va da mână liberă Bulgariei, ca să declare rēșboiu Turciei. Fierște, pentru Macedonia, unde guvernul turcesc nu vrea să introducă drepturi politice și pe sēma creștinilor, drepturi egale cu ale musulmanilor.

Turcia earăși se pare că simte primejdia și de aceea a concentrat în Macedonia 115.000 de omeni, gata de bătae. Prin urmare, pentru primăvară pot să ne aștepte mari surprinderi.

Comunicatul rusesc, despre care vorbirăm, e de altcum de următorul cuprins:

„După știrile sosite din Turcia, situațiunea în peninsula balcanică nu esclude posibilitatea unor complicațiuni serioșe. Grație măsurilor luate la vreme, și grație începutului iernei, se pōte admite că fierberea în Macedonia se va liniști pentru moment; multe simptome însă arată că nemulțamirea mereu crescândă a supușilor ortodocși din acea provincie ar pōte provoca la primăvară o revoltă generală.

„Rusia, în totdeauna preocupată de sōrtea națiunilor de aceeași origine, a făcut reprezentațiunile necesare la Pōrtă și a ordonat ambasadorului seu la Constantinopol, de a face un raport asupra posibilității imediatei introduțiuni de reforme administrative în Macedonia, recomandând tot-odată neconținut guvernului turcesc executarea acestor reforme; este însă sigur, că cât persistă această disordine, în aceste ținuturi, reformele administrative și protecțiunea populațiunei sunt foarte dificile.

„Prima condițiune pentru reușită este încetarea agitațiunei com tetelor macedonene, cari nu pot atinge scopul lor patriotic și escită numai populațiunea la acțiuni funeste.

Guvernul rusesc a avut ocaziunea de a espune părerea sa asupra cesiunei macedonene; dar' în totdeuna a condamnat fiecare încercare a națiunilor slave de a produce o schimbare. Guvernul are și astăzi aceeași părere și socōte ca trebuincios de a da guvernelor din Serbia și Bulgaria povețe binevoitōre, ca să împedece în propriul lor interes o agitațiune primejdiōsă și să contribuie la restabilirea ordinei în Balcani.

Guvernul rus sperând cu fermitate, că reprezentațiunile, făcute din înalt ordin, își vor atinge scopul propus, are dreptul de a conta pe faptul, că națiunile slave din Balcani, cari datoresc libertatea și independența lor sacrificiilor desinteresate ale Rusiei, vor urma instrucțiunile sale. De altfel, hotărērea neștrămutată a Rusiei de a împedece ori-ce complicațiuni în peninsula balcanică, gāșește un întreg consimțământ și la celelalte puteri, ear' guvernul austro-ungar a acordat reprezentațiunii seu din Constantinopol de a se asocia la demersurile ambasadorului rusesc pe lângă Pōrtă, în ce privește trebuința imediată de a introduce reforme în Macedonia.

Sforțările unite ale statelor vecine, cele mai interesate la menținerea păcii în Orient, sunt consecința stipulațiunilor din 1897 ale acordului austro-rus, a cărui existență și eficacitate binefăcătōre sunt posibile numai menținēndu-se principiile următōre:

Impedecarea ori-cărei schimbări arbitrare în starea de lucruri din peninsula balcanică, fisată în mod convențional;

Menținerea liniștei atât de necesară pentru buna stare a populațiunei creștine; și Menținerea păcii generale.

Guvernul imperial, care a dat atâtea probe de voința sa de a se menține cele mai bune raporturi cu Turcia, exprimă speranța, că guvernul Sultanului va lua măsurile necesare pentru a suprima ori-ce violență, și că el va aprecia importanța reprezentațiunilor amicale ale Rusiei, în favorul populațiunei creștine din Macedonia, a cărei pacificare, cu cât mai repede posibil, e cel mai bun mijloc de a preveni complicațiuni primejdiōse pentru imperiul otoman”.

Comentariul și-l pōte face singur fiecare cetitoriu.

Scrisōre din Budapesta.

Ședința festivă a societății „Petru Maior”.
— 15 Decembrie n.

Ziua sfântului Andreiu a fost și în anul acesta o nouă ocaziune pentru toți Românii ortodocși din această țară a și exprima venerația și admirația față de memoria celui mai mare bărbat, pe care l'a cunoscut vreedat neamul și biserica noastră, înțeleg pe metropolitul Șaguna.

Tinerimea universitară din Budapesta de vre-o câțiva ani încōce serbeză și ea memoria acestui ales arhieru, aranjând din incidentul sfântului Andreiu ședințe festive publice comemorative. De astădată voese să Vē scriu ceva despre ședința de Sâmbătă, ședința, care de altcum a fost anunțată publicului român. Și o să Vē scriu mai mult despre impresiile ce mi-le-a lăsat această festivitate comemorativă.

Dacă ar fi să mă mărginesc la rolul de simplu cronicar, scrisese mele ar trebui să fie de tot scurte. Vi-ași pōte cel mult spune, că ședința a fost slab cercetată de publicul român, că de n'ar fi fost tinerii universitari, sala ar fi rămas golă, și că de n'ar fi ofertele mari a doi-trei binefăcătōri, deficitul ar rămāne pe sēma tinerilor arangiațōri. Vi-ași mai pōte spune, că corul dirijat de dl C. Popescu n'a lăsat nimica de dorit și că orchestra condusă de dl L. Domide ne-a surprins în mod de tot plăcut; că ambii conducători merită laudă pentru zelul ce-l pun în serviciul cauzei. În fine vi-ași pōte spune cuvinte de sinceră laudă despre disertația dlui I. Lupăș. „Șaguna ca scriitor” și ași pōte vorbi multe despre curiōsa conferență a dlui D. Stoica „Ceva despre noi”. — Ași încheia amintindu-Vē, că după ce și ultimul acord oficios al seratei, —

serioasă și cumpătata vorbire a dlui president I. Garoiu — resună, tinerii și-au petrecut împreună până seara târziu.

Scopul scrierei mele însă nu poate fi acesta. Pentru așa ceva nu mi-ai mai perde vremea în zădar. Voiesc însă să remarc două momente, cari m'au preocupat mai mult și de sub a căror influință nici acum nu m'am putut libera.

M'a bucurat mult faptul, că dl Lupșu a fost atât de norocos în alegerea subiectului disertației sale, când s'a decis a se ocupa cu partea mai puțin cunoscută a activității lui Șaguna, scrierile acestuia. Cunoștem pe Șaguna ca cel mai ales luptător al nostru pe terenul bisericesc, politic și național, ca conducătorul cel mai de samă al poporului român de dincoace de Carpați timp de preste un pătrar de veac. Atâta s'a popularizat această parte a activității lui Șaguna, în cât azi și copiii de școală sunt în stare să și-o redevă în formă destul de mulțămitoare. Figura lui Șaguna atât a crescut în ochii sufletești ai poporului nostru, în cât cultul lui s'a prefăcut într-o adevărată mândrie și virtute națională.

E cinstit și frumos că l' preamărim și slăvim, dar' cu atâta încă nu putem fi mulțămiți. Ni-se impune datorința să l' studiem serios din toate punctele de vedere. Până acuma cu Șaguna un singur bărbat s'a ocupat serios: eruditul episcop Popea. P. S. S. și revine meritul de a fi popularizat mai mult figura lui Șaguna și de a-i fi propagat cultul cu adevărat apostolat, începând de pe mo-de-tele catedre ale seminarului, în prezența unui modest auditor de clerici și pedagogi, până la înalta tribună din incinta academiei române, în prezența capetelor încoronate și a celor mai aleși reprezentanți ai culturii românești. — Se poate că ucenicul marelui Andreiu, episcopul Popea, va mai surprinde lumea în viitor cu prețioase scripte istorice. Nu știm ce va mai fi să fie! Destul că trebuie să și facă datorința și alții, cărora D-zeu li-a dat minte și putință. Națiunile străine au scris literaturi întregi despre bărbații lor mari. Frații noștri din țară încă nu se lasă ma pe jos. Chiar acum de curând Xenopol a dat la ivelă volume întregi despre Alecsandru Cuza. O domnie de șapte ani numai. E drept că sub Cuza, sau mai bine zis în persoana lui Cuza s'au unit principatele și că sub domnia lui s'au introdus însemnate reforme administrative, dar' relativ, unde e activitatea principelui de odinioară față de uriașa activitate a lui Șaguna? — Părintele canonic Bunea scrie volume despre Klein și Petru Aron. Ore pentru noi Șaguna se nu fi făcut cel puțin atâta cât au făcut pentru uniți amintirii episcopi? Credem, că da! Trebuie adunat și studiat cu grijă deci tot ce constituie activitatea lui Șaguna și trebuie scris un studiu critic, care să mărturisască pe veci istoria noastră din anii 1846—1873.

FOIȘORĂ

Momente din viața bisericescă a Românilor ortodocși din Transilvania. 1780—1787.

(Fine.)

2. Nu numai cele ce în decretul toleranței erau puse până acum arătate a le întări bine au voit, ci încă și această poruncește adăogată de s'au și ridicat stola botezului, adică plata întru toate legile de obște, ca toți preoții întru obște fără deschilnirea legilor să aibă statornică și necurmată purtare de grijă pentru matriculele, adică pentru protocoale, întru carele să se semneze cu deschilnirea protocoalelor cei botezați, cununați și morți drept, carele noi în anul trecut v'am fost trimis formulariu, așa și acesta pentru omenii, cei ce ar veni în părțile acestea moștenitoare cele nemțește, ca să se așașe aici în Ardeal cu lăcașul seu, fie că s'au făcut priveghitóre pentru dănele la toate varmeghiile cu scrisorile lor de sloboda venire încóce și de starea căsătoriei, sau sunt cu mueri, sau sunt holtei, vă cercetez, să poruncești așiderea tuturor preoților, ca vrând careva dintră veniți a se căsători cu prilejul cel mai dinainte cercetând scrisorile de starea lui neinsurată, și apoi să urmeze în lucrarea cununii, poruncindu-ne acesta l. c. g. ca să te înștiințăm cu aceste preainalte rânduiale și porunci, care întru asemănarea pentru a ta îndreptare și a preoților spre împlinirea și bine priveghia lor, te povățuim, ca să te sirguesești și precucernicia ta și preoții în grabă spre toate poruncile a, răspunde, și cu termenul pus a le plini, și al

Găsise-va ore și la noi bărbații, care să stăruescă zi și noapte la o astfel de lucrare?

Ar fi rușine să ne surprindă vre-un român din țară cu vre-o astfel de lucrare. Acolo, în cercul teologilor, Șaguna pe zi ce merge e studiat tot mai cu temei. Am avut ocaziune să vedem în colónele "Bisericeii ortodoxe" că s'au găsit omeni, cari n'au pregătit a scrie studii temeinice despre metropolitul de odinioară al nostru. Unii teologi au pregătit și alții pregătesc tesa de licență cu subiecte din istoria bisericeii noastre. Asupra acestei chestiuni trebuie cugetat serios, căci ar fi în tot cazul puțin măgulitor pentru recunoștința ce datorim regeneratorului nostru, dacă de fapt alții ne-ar lua pe dinainte. În lipsă de inițiativă privată, poate că chiar reprezentanțele noastre bisericesti ar putea lua vre-un conclud. În cazul cel mai rău cel puțin un studiu critic despre activitatea literară a lui Șaguna ni-se impune, admitând că cealaltă parte a activității sale e destul de studiată.

Pentru studii de aceste însă trebuie pregătire și muncă serioasă. Tinerii noștri ar fi bine să se dede a munci și să învețe a studia mai cu temei. Așa cugetam, când am auzit pe dl Lupșu nu numai cu un studiu cu subiect nou, dar' tot odată și cu îngrijire scris. Imi cădea bine să mă mângăiu cu impresia ce mi-a rămas din ascultarea acestui studiu. Dar' în curând a trebuit să mă decepționez.

Dl Stoica a cetit o conferință intitulată "Ceva despre noi". De fapt însă n'a fost "ceva" ci mult de tot, ori, mai bine zis, multe și mărunte. Ni-a spus câte toate. Ni-a spus de împăratul verde și roșu, n'a spus eă am trăit ca Romani, apoi c'am venit cu Traian, c'am fi dormit una bună și că ne-am fi trezit de vre-o 50 de ani încóce, c'am fost zăpăciți de somn și mai știe D-zeu câte alte. Conferința asta mi-se pare c'ar fi vrut să fie un fel de avertisment defectelor noastre sociale, morale și naționale. S'a ocupat mult cu preoții și învățătorii, cari nu și-ar fi cunoscut datorința. N'a observat dl Stoica, că însăși tema e un product al defectelor noastre? Așa suntem noi, ne tot criticăm unii pe alții!

Ce sens are pentru tinerii universitari a se ocupa cu chestiuni atât de banale? Dacă preste tot doresc o reformă în viața noastră românească, asta să n'o facă cu vorbe de clacă, ci muncind serios, vădându-și de studiile lor și lăsând dăscălirea pe seama altora, ori pe mai târziu. Păcatele noastre, — nu suntem încă la Sybaris.

E bine că începând din tinerețe să ne obișnuim a munci serios. Aceste am avut de spus, ca să ne fie de învățătură,

Correspondentul.

Sedința festivă

a societății de lectură "Andreiu Șaguna".

Ca întregire a raportului dat despre sedința festivă, aranjată din partea societății de lectură a elevilor de la institutul teologic-pedagogic din Sibiu, în memoria marelui Andreiu, Vineri în 29 Novembre v., — dăm astăzi vorbirea de deschidere, rostită din partea dlui Dr. Petru Șpan, profesor, în calitate de president al societății. Vorbirea a fost următoarea:

"Excelența Vóstră! Prea stimați domni și dómne!

Sosit-a earăși ziua mult dorită, în care curs liber putem da, și în valuri putem lăsa să curgă sentimentele de admirație și recunoștință, față de acel bărbat, care mare a fost și numai prin faptul, că ni-a creat institutul, sub al cărui scut ne adăpostim, noi profesorii și elevii seminariali.

Valórea etică-culturală a acestui institut, o-a cunoscut el mai bine de cât ori-și-cine, căci a lui ageră prevedere a știut, de câtă importanță este: creșterea fiitorilor preoți și învățători ai bisericeii și neamului nostru.

De aceea vedem, cum pe lângă alte ocupații de o însemnătate netăgăduită, Șaguna închină o mare parte a muncii sale binecuvântate solitudinii ce o pórtă față de institutul suprem, numit cu drept cuvânt: "Andreian".

Activitatea uriașă ce a dezvoltat-o în direcția acesta, nici pe departe nu se poate urmări, de cât de acela, care e pe deplin orientat: în starea cultura a poporului de pe vremea când pronia cerescă ni-l trimise în fruntea bisericeii.

Șaguna a fost, netăgăduit, cel mai ager, cel mai dornic de binele poporului și cel mai aprig apărător al intereselor neamului nostru din veacul trecut, în această patrie.

Șaguna n'a fost numai ortodox de calitate și gradația cea mai înaltă, dar' a fost și Român de calibrul cel mai greu și mai ponderos.

Drept aceea, datorința avem cu toții, să ne închinăm în fața memoriei lui și rugăcuni de pietate și mulțămită să înălțăm, ca sufletul lui în pace să odihnescă în locașurile celor mai buni și celor mai dreți, la locul în care va fi binevoit pronia a l' așeza spre vecinica odihnă.

Pentru noi cei ce suntem angajați la primul nostru institut de cultură, Șaguna vecinic trăește, căci de al lui nume legăm și vom lega firul cultivării tinerimei și ale lui fapte le vom pune spre privire sufletescă tineretului nostru seminarial.

Și acum, când ca societate numită Andreiu Șaguna venim să depunem un nou prinos pe altariul jertfelor aduse memoriei lui, ne împlinim cea mai sublimă datorință de tineri, în cari pulsăză viața ideală, designată nouă de El.

În calitate de president al societății de lectură "Andreiu Șaguna", vă rog să primiți acest mic prinos, drept semn de recunoștință, datorită numelui "Șaguna".

Pentru catedrală.

Preoțimea și învățătorimea din tractul Cohalmului a subscris la colecta pentru zidirea catedralei următoarele oferte:

a) preoți:

1. Nicolau D. Mircea, protopresbiter în Cohalm	cor. 200
2. Patrichiu Pinteș, paroch în Paloș	" 160
3. Ioan Berca, paroch în Merchiașa	" 150
4. Ioan Vătășan, paroch în Archita	" 150
5. Ioan Blaga, paroch în Jibert	" 100
6. Ioan Mihail, paroch în Dăișóra	" 100
7. Samuil Popovici, paroch în Valendorf	" 100
8. Sofroniu Roșca, paroch în Ungra	" 100
9. Ioan Mircea, paroch în Lovnic	" 100
10. Iosif Lupu, paroch în Stena	" 100
11. Ioan Brotea, paroch în Mateiaș	" 100
12. Ioan Suci, paroch în Bogata-olténă	" 100
13. Ioan Curta, paroch în Bundorf	" 100
14. Ioan Iosif, paroch în Draos	" 100
15. Eftimie Maniu, paroch în Fântâna	" 100
16. Ioan Mircea, paroch în Cața	" 100

b) învățători:

1. George Andron (Ungra)	" 30
2. Ermil Gheaja, cand. de preot și inv. (Paloș)	" 50
3. Patrichie Pinteș (Paloș)	" 20
4. George Pop (Cața)	" 20
5. Andreiu Enciu (Ródeș)	" 20
6. Ioan Bârsan (Bogata-olténă)	" 20
7. George Maican (Ticușul-român)	" 15
8. Zacheu Borcoman (Cohalm)	" 10
9. Dumitru Șica (Draos)	" 10
10. Ioan Dumitrescu (Crichalma)	" 10
11. Ioan Burete (Felmer)	" 10
12. Ioan Butta (Viseri)	" 10
13. George Mircea (Lovnic)	" 10
14. Anton Mihail (Dăișóra)	" 10

doilea pre preoți întru ținerea protocoalelor bine a-i îndrepta, așa și al treilea pentru omenii cei veniți după chipul semnat în vremea cununii lor pre preoți a-i îndrepta prin această țireală să nu lipsiți și precum aceste trei incheieturi tuturor preoților din protopopiatul țeu ai vestit, și ei în protocoalelor au pus, vei fi datoriu a ne face relația ta.

Și pentru că preasfințita mărirea împărătescă au îngăduit tipografului din Beciu cărți rumănesci din țara rumănească ore-câte a aduce, pentru aceea cercetăză în protopopiatul țeu, ca de ar avé vre-o biserică lipsă cărora cărți, și de ar prisosi la numitul tipograf, póte am dobândi pe seama noastră. Așa dară în grabă și de acesta să ne faci relație ce felii de cărți, și care sunt de trebuință, să specificăluiești.

Sibiu, 26 April, 1787.

De tot binele voitoriu Gedeon Nichitici.

Nr. 51.

Crăescul gubernium prin rescriptul seu din 10 Ianuarie după calendariul cel nou a. 1787. supt Nro 11.923. ne-au arătat, precum că preasfințita mărirea a sa împărătescă la 20 Dechemvrie anului trecut au poruncit, ca fiește-carele cler a legilor, care se află în Transilvania preste tot să arate fundațiile, adică moșiile singure ale sale, și a bisericilor, a capelelor, dintru carele ar căpăta vre-un venit ei și numitele bisericile și capelele lor, așa și acele fundații, care s'ar afla lângă clirul, adică începând dela episcop până la cel de pe urmă preot, și ar avé ei de acolo venituri, așa și noué chiar cu chipul acesta au poruncit, trimițându-ne prin in. c. g. spre tréba acesta întocmie și tipărite supt Nr. 1. și 2. tabele, ca să te învățăm, și să-ți poruncim, ca după sama facelilor în tabelele acestea însemnatelor toate fun-

dațiile să le însemnați după chipul arătat în tabelă supt Nro 1. și 2. pentru mai buna înțelegere vă arătăm, cum toate acele moșii sau în bani, sau în locurile de séménatură, sau în alte iosaguri sunt lăstate la bisericile și capele, sau trăiesc din veniturile ei preoți, se chiamă fundație, după cum este însemnat în tabelă supt 2. și totă dobândă, care vine din fundațiile acestea se chiamă venituri. Și fiind că pentru lucrarea și cercetarea acestor fundații după porunca preain. c. gub. prin tisturi de varmeghie sau magistratului va fi întreat tot clerul, și se poruncește, ca să spui acestea tuturor preoților din protopopiatul țeu, ca ei bine împreună cu curatoru ceia, cari au grija moșiile, capitalurile, și toate iosagurile bisericilor, capelelor să se înțelgă, și să spuie, și să arate toate fundațiile precum am dis mai sus la tisturile varmeghiile, așa și preoții, la cari s'ar întâmpla vre-o fundație, din care ar trage ei preste an venituri, să arate și să dovedescă după chipul tabelii supt Nr. 2. dela cine este fundația acesta făcută. Dar ce se atinge de fundațiile școlelor celor mai mici, adică care fiește în ce locuri se află, fiind că in. c. gub. au poruncit ca până în 6 septémăni să arătăm, așa dară trimițându-ți tabelele supt Nr. 3. poruncim, ca după chipul ei cu tisturile varmeghiile sau a magistratului după cum mai sus arată, împreună în toate satele să cercetezi de fundațiile școlelor celor mai mici, și însemnându-le în tabela una ca acesta cu grabă vei trimite în cóce.

S'au dat în Sibiu, 27. Iunie 1787.

De tot binele voitoriu Gedeon Nichitici.

Liquidarea "Concordiei".

"Concordia" societate comercială în Sibiu, și-a ținut Sâmbătă, septicimă trecută, adunarea generală, cu care ocaziune s'a decretat liquidarea, pe baza următorului raport înaintat ei din partea direcțiunii:

Onorată adunare generală! După un an de luptă grea în carele n'am întrelăsat nimica pentru a salva întreprinderea noastră și cu toate că bilanțul arată o îndreptare față de cei 2 ani precedenți, totuși trebuie cu regret să vă notificăm, că bilanțul încheiat cu finea anului de gestiune 1901/2 arată o pierdere de 12889.95 cor., la care mai adăugând încă 20,022.35 amortisărilor pretensiunilor dubioase, rezultă o pierdere preste tot de 32,912.30 cor.

Reasumând pierderile la un loc rezultă, că acelea fac preste jumătate din capitalul social, adică 102,059.65 cor., și în sensul § 187 a legii comerciale ne luăm voie a Vă propune liquidarea societății.

Vă rugăm deci, după ce veți asculta și raportul comitetului de supraveghiere să binevoșiți

- a) a lua la cunoștință bilanțul și a da Direcțiunii absolutoriu;
- b) a decide asupra liquidării societății;
- c) a numi liquidatorii, și
- d) a alege comitetul de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

Direcțiunea.

NOUȚĂȚI

Mila împărătescă. Săptămăna trecută M. Sa împăratul și rege Francisc Iosif I. a dat pentru săracii din Viena 12.000 corone, ear' zilele acestea pentru săracii din Budapesta a dat 10.000 corone, și pentru cei din Gödöllő (unde M. Sa 'și are castel de vară) 600 corone.

Regele George al Saxoniei, cum se raportază din Drezda, de câteva zile e greu bolnav. Marți ferbințelele i-se urcaseră la 38.8 grade.

Botez în familia domnitoare a Italiei. Duminecă la 11 ore înainte de amiază s'a săvârșit în Quirinal botezul nou-născutei fiice a regelui Italiei, dându-i-se nume: *Maffalda*. La actul botezului au asistat: regele Emanuel, regina Elena, regina-bunică Margareta, regina văduvă a Portugaliei Maria Pia, contele de Torino, ducele de Genua, ministrii și dignitarii curții regale.

Societatea "Carmen Sylva" a studenților români de la universitatea din Graz, pentru anul administrativ 1902/3 și-a ales următorul comitet: president Epaminonda Bocancea, cand. jur.; secretariu și bibliotecariu Dumitru Popescu, cand. jur.; cassariu Octavian Racoțan, cand. med.

In atențiunea preoților. In zilele acestea vor fi distribuite (pe alocuirea se vor fi distribuit deja) blanchetele pentru fasonarea venitelor ce cad sub categoria dării de clasa IV. La poziția 11 a blanchetei sub titlul "II. alte venit" ar fi să se arete și "valoarea de venit a pământurilor aparținătoare dotațiunii" ("a javadalm-zá-hoz tartozók földék haszonbértéke"), pe baza sentinței de însămnătate principala ale Curiei, la cari se face provocare în rubrica "observări" (észrevételek"). După ce această dispozițiune atinge pe preoți în mod foarte păgubitoriu, urcându-le darea în măsură foarte mare prin aceea că va orea de venit a porțiunii canonice li-o pune în șirul venitelor obligate la contribuție, și facem atenți, că nu sunt obligați să fasoneze la poziția 11 a blanchetei. A nume, pe motivul că amăsurat practicei mai noue a judecătorei administrative (sentința Nr. 16.988/897) venitul supus deja dării de pământ, în înțelesul § lui 1 al art. de lege XXIX. din 1875 nu formeză basă la dare de venit. Dacă însă autoritatea financiară ori cea comunală în butul acestora ar pretinde fasonare, atunci datele se se inducă cu provocare la dispoziția de mai sus, ear' în cât după porțiunea canonică li-s'ar prescrie ex offio dare de venit clasa a IV., contra prescrierii să recureze până la judecătoria administrativă, asemenea cu provocare la dispoziția amintită mai sus. — Acestea se refer și la învățători, în cât sub titlul salariului ori alte accesorii ale salariului ar avé în folosință pământuri.

Lista alegătorilor dietali. Oficiul de vice comite al comitatului Sibiu face cunoscut, că lista alegătorilor dietali valabilă pentru anul 1903: pentru cercul prim (Sebeșul-săsesc) este espusă în biroul notariului public Ioan Dregan în Sebeșul-săsesc, pentru cercul II (Cristian), cercul III (Cisnădie) și cercul IV (Nocrich) în biroul notariului public Zăgoni Gábor în Sibiu, ear' estrasele pentru orașul Sebeșul-săsesc, pentru comunele mari și notariate despre alegătorii orașului, respective din comune și notariate, sunt espuse la magistratul orașului, respective la primăriile comunale, pentru comunele mari, și la oficiile notariale cele pentru comunele mici. Aceste liste, respective estrase, stau la dispoziția fie-cărui spre a lua privire în ele, ori a-și face copie de pe ele, fără a i-se pretinde vre-o taxă ore-care. Notariatele publice însă sunt în repățite a lua taxă legală pentru estradarea copie de pe listele depuse la ele, ori pentru autenticarea copiilor.

Opera "Marióra". "România musicală" vestește că compositorul G. Cosmovici a compus musica unei opere pentru livretul "Marióra" al M. Sale reginei Elisaveta a României. Se spune că compoziția e foarte reușită și va obține de sigur mare succes pe scena Teatrului Național din București, a cărui direcțiune a hotărât reprezentarea noiei opere.

Convocare. Pe baza concludusului comitetului central din 16 Decembre 1902 și în conformitate cu § ul 20 din statute, avem onore a convoca a XIV-a adunare generală ordinară a "Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului" în Bungard pe Duminecă 28 Decembre n. a. c. la 11 ore a. m. Program: 1. Presentarea raportului general al comitetului central, al rașiciniilor pe anul 1901 și proiectul de budget pe 1903. 2. Alegerea unui membru în comitetul central. 3. Propuneri eventuale din partea membrilor. 4. Discurs despre cultura pământului după comasare. 5. Autenticarea protocolului ședinței. — Sibiu, 17 Dec. 1902. Dem. Comșa, president. Victor Tordășianu secretariu.

† Mihail Andreica. Despre trecerea din viață a proprietariului M. Andreica, anunțată în numărul de Joi al ziarului nostru, familia reșosatului publică următorul anunț tunc al:

Subscrișii cu inima înfrântă de durere, în numele nostru, al tuturor consăngenilor și afiniilor aducem la cunoștință amicilor și cunoscuților trecerea din viață a scumpului nostru tată, frate, soț, cumnat și anchiu Mihail Andreica, proprietariu, membru pe viață al "Asociațiunii" și al fondului de teatru român etc. etc., întemplată Luni în 15 Decembre a. c. la 6 ore p. m. în etate de 75 ani, împărțăit fiind cu sf. taine. Inmormentarea se va săvârși Mercuri în 17 Decembre a. c. la 2 ore p. m. în cimitierul gr.-or. din loc. — Fie-i terina ușură și memoria binecuvântată. — Câmpeni în 16 Decembre 1902. Sabina Preda n. Andreica, fiică, Dr. Vasile Preda, ginere, Raveca Chirtop n. Andreica, soră. Vasile Chirtop, cumnat.

Intârzierile trenului. De câteva zile trenul sosește la Sibiu tot cu întârzieri de 2—3 ore, din care cauză posta ce ar trebui să fie distribuită s'era, abia în ziua următoare ajunge la destinațiune. Causa acestor întârzieri e negura grășă, care împedecând vederea pe șine, trenurile trebuie să înainteze încet și cu mare precauțiune. La acesta se mai adaugă și împrejurarea, că șinele fiind înghețate și lucii, rôtele trenului lunecă pe ele, în loc de a se întorče, ceea-ce încă împedecă mult înaintarea repede.

Combaterea obstrucției în vechime. In dieta imperială a Germaniei opoziția socialistă a făcut obstrucție proiectului de lege al tarifului vamal, care abia Duminecă dimineța a putut fi învinsă prin votarea proiectului; în dieta ungară opoziția kossuthistă a făcut șapte săptămăni obstrucție pe tema cestiunii de imunitate a deputatului Nessi și pe tema indeminării budgetare; în dieta imperială austriacă obstrucția e permanent la ordinea zilei, pentru a face guvernului greutăți și a zădărnici funcționarea normală a legislativei. Dar acest mijloc de "a pune biha" (vorbă bănățenească) nu e invenție nouă; l'au practicat și poporele din vechime, cu deosebirea numai, că pe atunci se întrebuințau întru combaterea lui mijloce mai drastice. Astfel renumitul istoriograf Strabo (care a trăit cu un secol înainte de Christos) în opul seu "Geographica" IV. 33 scriind despre celti spune și următoarele: "O curiosă procedură întrebuințată în adunările lor. Dacă vr'unul dintr'ei lărmește contra oratorului și umblă să-l aducă-n confusiune, se presintă în fața lui un sclav cu sabia scosă și 'l provocă să tacă. Dacă totuși nu tace, sclavul repetă încă de două-ori provocarea și dacă nici la acestea nu tace, 'i taie din pulpana sumanului atăta, în cât sumanul se nu mai potă fi purtat".

Indreptare. In răspunsul dlui Dr. I. Petranu s'au strecurat următoarele erori de condeiu: In Nr. 130 pag. 529 și 15 de sus în l. de: limbiste cet. limbistice. In Nr. 133 pag. 541, col. I. r. 10 de jos, după: limbii se va adauge: române; ear' în col. II. r. 15 de sus, în loc de: părerea mai întemeiată cet.: părerea mea întemeiată.

Victimile gerului. Érna nu lasă nimic din gerul ei. Încă și acum sosesc de pretutindena știri despre ger siberian, care seceră victime chiar și de vieți omenești. Astfel, în comuna Blăjeni, în fostul comitat al Zarandului, Marți dimineța au fost găsiți degerați în corturile lor 18 țigani. In comitatul Hunedorei și cel al Aradului gerul e de 20—22 grade; asemenea și pe la Timișóra, pe când în jurul Sibiului ninsórea începută eri de nou, e calmat în câtva puterea gerului din zilele trecute, ear' în Budapesta eri dimineța temperatura s'a schimbat subit, urmând plóie abundantă și durabilă.

Acusați numerisați. Luni s'a început la curtea cu jurați din Montpelier pertractarea procesului în cauza răscolei de la Margueritte. Acusați sunt 106 arabi, pe cari tribunalul, ca să nu-i confunde unul cu altul — fiind greu a-i deosebi după numele lor arab, — i-a numerisat. Presidentul îi chiamă să fasoneze, ori să le pună întrebări, nu pe nume, ci după numărul ce-l au atârnat pe pept. Pertractarea va dura cel puțin o lună.

La ce te duce nazarismul (secta "pocăiților")? Vedeva lui Vályi János din Lőrneczfalva era nazarenă ("pocăită"); merga regulat la adunările nazarenilor, ear' a casă și petrecea timpul tot numai cu cetirea bibliei. Acesta, al cărei înțeles figurat ea nu era în stare să-l înțelégă, ci credea așa cum cetia, dar' mai ales predicile și cuvântările — earăși fără nici un rost, — pe cari zilnic le audia în adunări, i-au scrinit mintea. In nebunia ei apoi Duminecă după amiază mergând a casă de la o adunare de "pocăiți", s'a întâlnit cu doi copilași, pe cari sub cuvânt că le dá zaharicale i-a înșelat să mērgă cu ea. Copilașii erau: Ilie Kafár în etate de 7 ani și Nicolae Vida în etate de 8 ani. Pe la 7 ore s'era mama unuia dintr'ei, îngrijorată că băiețelul nu-i mai vine a casă, a plecat să-l caute pe la vecini. A intrat și la v'eluva "pocăită", în casa căreia a vedut apoi un spectacol grozav: am'endoi copilașii, desbrăcați până la piele, erau întinși pe masă, cu pântecul despicate, ear' femeia, care până la cote era tot sânge pe mâni, într'o mână avea un bid cu sânge de al băiețelilor, ear' în cealaltă un mătauz și v'arua cu sânge usciorii țușii. La vestea înfiorătoare întemplării adunându-se acolo vecinii, nebuna li-a zis că "Dumnezeu i-a poruncit să v'arue usciorii cu sânge de copii nevinovați". — Deocamdată nebuna se află acum în grija gendarmeriei. Sigur că va fi internată însă în vr'o casă de nebuni.

Știri mērunte. Aurel Radu, fost până acum sudjude la judecătoria cercuală din Vinga, e numit jude la tribunalul din Timișóra. — Senatul disciplinar al tablei regești din Timișóra a osândit la 1000 corone amendă pe judele cercual Junga Aladár din Oravița, pentru-că tracta grobian cu partidele și pentru numeroase incoreticiții în purtarea oficiului. — Marți dimineța a fost găsită mōrtă în locuința sa femeia Iuliana Drobnicha, lucrătoare în Budapesta. Autopsia medicală a constat, că nenorocita a murit otrăvită de alcool; beuse Luni s'era multă spiróncă. — Francisc Kórpataki (mai nainte Steinbach), amplotat la gara din Sibiu, alaltăeri dimineța s'a culcat pe rali în calea unei locomotive. Ró ele locomotivei l'au decapitat. Se crede că nenorocitul a comis acest fapt într'un acces de nebunie.

Posta ultimă.

In chestia macedoneană. Ziariul italian "Corriere della Sera" publică în numărul de eri, Joi, următoarea informație sensatională:

"Din isvor sigur se afirmă, că dacă turburările din Macodonia vor continua, o importantă misiune militară va fi încredințată în primăvara viitoare Italiei și României. Despre această misiune se va discuta în apropiata întâlnire de la Abbazia, care va avé loc într'ă împărății Francisc Iosif, Wilhelm și Regele Carol.

PARTEA LITERARĂ.

"Povestea la beserecă, pântru mort".

Sub titlul acesta a descoperit amicul nostru, dl Gavrili Hango, un manuscris vechiu (nu se știe din care an), scris cu litere cirile, imitație de tipariu, titlul și litera inițială A scrisă cu cernelă verde. E o predică de inmormentare, de formă și conținut cu totul deosebit de cum sunt predicile funebrale de astăzi, prin urmare formeză un vechiu monument de oratorie sacră română, care merită să fie cunoscut cercurilor noastre literare. I'l publicăm deci întocmai, după cum urmereză:

Ascultați blagosloviți creștini, cari v'au adus milostivul Dumneșeu la petrecaul acestui boeriu, ce l'au poftit Dumneșeu din această lume și l'ați petrecut dela casa lui cea picătoare până la biserica lui Dumneșeu și până la locul lui cel de odihnă, ce va sta trupul lui în pământ până la qua de judecată, drept aceea creștinilor, cum se jăluește sufletul și cum se tânguește și așa grăește: vedeți-mă fără glas și fără suflet zăcând, plângeți după mine fraților și sēmēnții și prietini și toți cunoșcuții miei; până ieri alaltăieri cu voi am grăit, iară acuma mi-au venit înfricoșatul cias de moarte; ce veniți de mă sărutați sărutare cea de apoi, că de acum nu voi mai bla cu voi, că mă duc cătră județul cel drept, unde nu iaste tățarie; împărății și domnii, bogații și s'eracii, toți asemenea vor sta, și mie iaste a merge înainte județului celui drept de să mă judece pentru faptele mele ce am făcut în această lume; nu știu osândim'evoiu au izbăvim'evoiu; pentru aceea creștinilor acesta încă să știți, că la qua de judecată când vor bucina cei 4 archangeli la 4 unghiuri a pământului, atunce vor merge sufletele carele la trupul seu, măcar în ce felu de chip va hi rășchirat trupul, tot la un loc se va aduna, măcar va fi mâncat de fieri, măcar de pasiri mâncat, măcar în apă va fi înecat și de pești mâncat, măcar în foc va fi ars, măcar în câte părți tăiat și rășchirat, tot la un loc se va aduna; și vor veni sufletele din porunca lui Dumneșeu toate la trupurile sale de se vor împreuna, cum dice Pavel apostolul, că se vor scula putrezii în neputrejun și se vor inuoi și va fi sculare morților ca clipa la ochii lor întru trambitare ingerilor, cum dice Pavel apostolul, au trăim, au mărím, al Domnului s'antem; pentru aceea să nu fim necredincioși ca păgânii, d'icēnd, că nu va fi înviere, că înviere va fi, cum zice Ioan evangelistul, că vor eși făcătorii de bine spre a înviere vieții, iară făcătorii de reu tálhării, furii, omoritorii de ómeni, clevetitorii, v'endătorii de ómeni, curvarii, curvele, toți făcătorii de reu spre a înviere județului: se vor osândi, cum dice Pavel apostolul, cum acuma dela Adam au murit, așé și din Chs toți vor înviea careleși după faptele sale; drept aceea creștinilor trebuiaște să nu ne lenim întru fapte bune, ce în toată vreme să fim gata a sluji lui Dumneșeu și să ne ținem trupul în curăție, ca să ne afe și ciasul morții în lucrările cele bune, în tot ciasul slujind la biserică și făcēnd milostenie s'eracilor; deci Dumneșeu acele fapte bune noi făcēnd încă se va milostivi de ne va pune de dreapta lui și va grăi cum dice evangelistul Mateiu, veniți blagosloviți de părintele meu de moșteniți împărăție ceriului ceea ce am gătit voue nainte de făcutul lumiei, că flămēnd am fost și miază dat m'ncare, setos am fost și miază dat beutură, gol am fost și miază îmbrăcat, bolnav am fost și în temniță și ați venit la mine; atunce vor respunde dreptii d'icēnd, nu știm Dómne să fim făcut acele fapte; Dumneșeu va răspunde ds va grăi, pentru ce că ați făcut s'eracilor în lume bine, mie ați făcut; atunce se va înturna cătră stinga lui cătră păcătoși, cu glas de urgie va grăi, duceți-v'el dela mine procleațiilor în focul de veci ce-i gătit pre sama voastră și într'un loc cu diavoli pentru că n'ați slujit mie, nice poruncile mele n'ați ținut; atunce se vor despărți părinte de cătră fecior și maică de cătră fată și de cătră fiu și soți de cătră soți și frate de cătră frate și sor de cătră sor și priaten de cătră priaten și s'eminiție de cătră s'eminiție; și nu le va fi milă unui de alții, pentru că așa au tocmiit Dumneșeu, lacrimi se nu fie, nici suspin, nici vaete, unul de alt în acé în lume, nu va fi milă dreptilor de păcătoși; dreptii se vor

lumina și se vor veseli vădând atâta bine ce-i gătit lor, și loc de odihă și viață nesăvârșită; iară pe-ătoși ducându-i îngerii cei nemulțimiți la muncă bătându-i cu mare amar, vă-tându-se, vădând în muncă ce vor petrece în vecii nesăvârșiți; pentru aceea creștinilor, trebuiaște să lăsăm lăcomia acestii lumi deșerte, să nu ne nădăjduim întru ea că iată creștinilor, că iaste un lucru deșert și perit, că ferice de aceia ce vor dobândi împărăția ceriului, cum dice Pavel apostolul, ochi de om n'au vădūt și inimă de om nu pōte . . . . . gătit Dumneđu dreptilor și cura . . . . . ume de veaci. Pentr'aceea creștinilor, și acest boeriu, ce l'au pōfīt Dumneđu din această lume și au călătorit dela casa lui cea pieitoare până la casa lui Dumneđu și până la groapa lui, ce va odihni până la ziua de județiu, așjdere se roagă cu cuvēntul tatălui și al fiului și al duhului svântului, și tuturor creștinilor, carii sânt aice, boiarilor celor ma . . . . ., ca părinților, celor de sama lui, ca fraților, celor mai mici ca fetelor, ca să faceți bine să slobodiți câte un cuvēnt doauē, să-l iertați, să margă cu ertăciune bună înainte lui Dumneđu și pēcatele domnēlor voastre; așjdere se întōrnă de se rōgă și jupănelor celor mai mari ca maicelor, și carele sânt de sama lui ca surorilor, celor mai tinere ca fetelor, ca să-l ertăți, ca să margă cu ertăciune bună înainte . . . . . ca să iarte Dumneđu și pēcatele domnēlor voastre; și d'ceți toți, Dumneđu să-l iarte.

(Autorul necunoscut). Comunicată de

Gavriil Hango
presbit. ort. rom.

FELIURIMI

Legenda cerceilor și brățareii. La poporele din țările orientale asiene există o legendă, care deduce de la Sarah din biblie datina femeilor de a purta cercei și brățare. Legenda e următoarea: Sarah se mâniase toc pe o sclavă a sa numită Hasar, din cauză că dase naștere unui băiat avut cu bărbatul Sarei. Ca să-și răsbune, a sfredelit urechile slavei și a băgat în ele cărji de argint, apoi a alungat-o de la casa sa. Cărjile în urechi prindeau însă așa de frumos pe Hasar, care era o fată de statură frumoasă și de frumusețe rară, în cât celelalte femei au început însele să-și sfredelască urechile și să pōrte — cercei, ca sclava Hasar. Când a vădūt Sarah că în loc de rușine cerceii au făcut pe Hasar să fie chiar admirată, și-a trimis servitorii s'o prindă și s'o aducă la ea. I-a aplicat pe brațe și pe picioare cercuri de argint, strinse bine, ca sclava să nu le pōtă lua jos, apoi a alungat-o eară. Dar' și cercurile acestea o prindeau de minune și-i scoteau încă și mai mult la viață frumuseța. Ear' femeile au început să pōrte și ele cercuri pe brațe și la picioare. Astfel, în scurt timp purtarea cerceilor și brățarelor a devenit modă generală, care s'a susținut până în zilele de acum.

O lege grobiană. În 1770 parlamentul englez a votat o lege de următorul cuprins:

Ori-ce femeie, fie bētrână ori tineră, de rang mare ori din clasă socială ordinară, cultă ori prōstă, ori-ce femeie, fie fată ori văduvă, bogată ori săracă, ori-ce femeie despre care se va afla că prin vicleni a sedus pe vr'un supus al M. Sale să-i facă promisiune de căsătorie, comite înșelătorie și are să fie considerată ca înșelătoare. Ori-ce promisiune de căsătorie deci, pe carea femeia a stors-o de la vr'un supus al M. Sale prin sulemenirea sa, ori întrebuintarea de parfumi amētitoare, pomadă, dinți falsi sau pēr fals, — e nulă și fără nici o valōre. Femeia care a făcut us de astfel de mijōce, are să fie arestată și pedepsită ca înșelătoare. A înr-buinta pomadă și parfumi, cu începere de la ziua înrării în vīgōre a legii prezente în genere e interdis, făcēnd escepțiune numai prilejurile de înmormētări, la cari e permis a întrebuinta pomadă și parfumi, nici atunci însă în măsură așa de mare, în cât să amățiască pe bărbați și să-i impedeze în jalire.

Noroc însă, că legea această curēnd după votare a fost dată uitării, căci altcum ar fi făcut mare rēsmiriță întră cocōne.

7229/1902 P. număr [218] 1-3

Hirdetmény.

A nagyszabeni kir. törvényszék közzé teszi, hogy Szabvármegyébe kebelezett Rūs község határának általános tagosítása megengedhetőége feletti tárgyalást Dr. Popp Demeter birtokos kérelme folytán elrendelte és annak határnapjául 1903. évi márczius hó 12-ik napját d. e. 9 órakor a rüssi községi irodába kitűzte.

Ezen tárgyaláson az összes érdekelt birtokosok azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy az azon meg nem jelenők a tagosításba beleegyezőknek fognak tekinteni.

Kelt Nagyszabeben a kir. törvényszéknek 1902. évi december hó 11-én tartott üléséből.

Dr. Kemény
elnök

Sutoris
jegyző

Nr. 1205/1902

[216] 2-3

Concurs

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III-a Bachnea cu filia Bernade în protopresbiteratul Tērnavii, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții să-și adreseze petițiunile conform normelor în vīgōre subscrisului oficiu protopresbiteral în Cetatea-de-baltă (u. p. Küküllővár) până la terminul sus indicat, avēnd a se presenta înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a ce'ebra și a cuvēnta. Cetatea-de-baltă, 24 Novembre, 1902.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tracului Tērnava.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

ad Nr. 563/1902.

[217] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă Bucium-Cerbu, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Cei-ce doresc a ocupa acest post își vor subșterne în terminul arătat petițiunile concursuale instruite conform normelor la subsemnatul oficiu protopresbiteral, avēnd a se presenta în o Dumnecă sau sērbătōre înaintea alegătorilor pentru a cânta respective ce'ebra și cuvēnta.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Abrudului în conșlegere cu comitetul parochial. Abrud, 22 Novembre 1902.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 1141/902.

[211] 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de parochi în comunele: Valea-mare, Voia și Valea-epi se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea dotațiunei preoțești de la stat.

Concurenții au a'și așterne suplicile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis și cu încuviințarea protopresbiterului sunt poftiți a se presenta în vre-o Dumnecă ori sērbătōre la fața locului și a lua parte la serviciul divin spre a se face cunoscut alegătorilor și a'și arăta destoinicia rituală.

Orăștie, 20 Novembre 1902.

Oficiul protopresbiteral în conșlegere cu comitetul parochial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Alexandru Márki

Istoria universală pentru școle civile și superioare de fete pe baza planului de învățământ din 1887. — După edițiunea VI în românește de I. Popovici. — Aprobată de Inaltul Ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 4566/1901. — Prețul legat 2 — cor. A se procura de la Librăria archidieceșană.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tracteză despre

Conturbările în sistemul nervos și secsual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se pōte procura prin tōte librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco Curt Röber, Braunschweig. [181] 11-52

"MUNTEANA"

societate de credit și păstrare pe acții în Ofenbaia.

hitalintēzet és takarékpénztár részvénytársaság Ofenbányán.

Convocare.

Domnii acționari ai societății de credit și păstrare "Munteana" în Ofenbaia, pe basa ordinului Spectatului Tribunal reg. din Turda Nr. 6853/1902 urgitat prin Nr. 7456/1902 prin această se învită la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține Luni în 29 Decembre st. n. 1902 la 10 ore a. m. în Ofenbaia.

Obiectele:

1. Alegerea unui membru în direcțiune pe restul periodului, în locul membrului abzis Dr. Eugen Patăcean.

P. T. acționari sunt poftiți a participa la adunare în persōnă sau prin plenipotențiat și a'și depune acțiunile cu eventualele plenipotențe la cassa societății până la 12 ore din ziua premergătoare adunării.

Ofenbaia, în 15 Decembre 1902.

[219] 1-1

Direcțiunea.

Meghivó.

A "Munteana" hitalintēzet és takarékpénztár részvénytársaságnak P. T. részvényes tagjai, a tordai Tekintetes kir. Törvényszék 6853/1902 szám alatt kelt és 7456/1902 szám alatt megsüregtetett rendelete következtében, ezennel meghivatnak egy

Rendkívüli közgyűlésre

mely 1902. évi december hó 29-én hétfőn d. e 10 órakor fog Ofenbányán megtartatni.

Tárgya:

1. Egy igazgatósági tagnak mely választása a hátralevő időszakra, — a lemondott Dr. Patăcean Jenő helyébe.

A P. T. részvényesek felhivatnak személyesen vagy meghatalmazottjaik által a közgyűlésen résztvenni és részvényeiket illetve meghatalmazványaik az intézet pénztáránál a közgyűlés megelőző nap 12 óráig letétmenyezni.

Ofenbányán 1902 december hó 15.

Az igazgatóság.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidieceșană:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rēnduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmōsele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu 1-60 cor., legat în piele cu copcii galbine 3-20 cor. plus porto postal 30 bani. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

Telefon nr. 46-47.

Telefon nr. 46-47.

Entreprise des pompes funèbres

Strada Cisnădiei nr. 18.

Prin această îmi iau voie a aduce la cunoștința prea onoratului public, că am deschis un institut de întreprinderi funebre și l-am provēdūt cu cele mai bune sicriuri de metal și de lemn, covōre, de la cea mai ieftină până la cea mai fină esecutiē, cu re-cuisite de înmormētare de tot noue, precum și cu un car funebru de gală și alte care funebre.

În legătură cu acest institut am înființat și un deposit de cununi fōrte bogat, prin ceea-ce sunt pus în poșitie a putē esecuta înmormētări de la cele mai simple până la cele mai pompōse.

==== Institutul e concesionat prin lege. ====

Mē voi u nisui, ca prin prețuri moderate să-mi căștig comande cât de multe și în această credință semnez cu stimpă

[214] 4-4

Fritz W. Elges.

Locuri pentru anunțarea înmormētărilor, de unde se esecută imediat tot, se află în str. Cisnădiei nr. 18, str. Sării nr. 37 și str. Weinanger nr. 1.